

Иванов - 1972
330

— 1

2

**АТА
ДЖУРТ ЮЧЮН
АЛГЪА**

№ 1972

**(КЪАРАЧАЙ ПОЭТЛЕНИ
ДЖЫРЛАРЫ)**

КЪАРОБЛМНЛЕТИЗДАТЕЛЬСТВО

Микоян - Шахар

1 9 4 1

~~1939~~
Бютеу дуняны пролетарлары бирлешигиз!

АТА ДЖУРТ ЮЧЮН АЛГЪА

Вперёд за Отечество)

(КЪАРАЧАЙ ПОЭТЛЕНИ
ДЖЫРЛАРЫ)

Обязательный экземпляр

КЪАРОБЛМИЛЛЕТИЗДАТЕЛЬСТВО
МИКОЯН - ШАХАР
1941

Ол сюеди
     джерни юсюн
         алыргъа,
 Сау дунягъа
     ие болуб
         къалыргъа.
 Олду Польшаны,
     къул этиб
         джекген,
 Санаусуз
     кёб халкъны
         къызыл къанын
             тёкген.
 Олду Бельгияны,
     мыллыкчы
         къушча
             джыртхан,
 Олду Грецияны,
     джюджекнича
         сытхан.
 Олду Норвегияны
     бёрю кибик
         талагъан,
 Онъсузланы сыртына
     аур джюкле
         къалагъан.
 Олду Европагъа
     Къазауатны
         туудургъан,
 Кюн батханда джашил тюзлени
     къара къан бла
         джуудуртхан.
 Олду ёксюз къойгъан
                                 сабийлени,
 Эрсиз къойгъан
                                 джаш келинлени.
 Олду баласыз этген
                                 аналаны,
 Ёмюрлюкге
     таралтхан
         аталаны.

Олду кърнашсыз
этген
эгечлени,
Джазгъы кърлай эритген
джюреклени.

Олду халкъны
къара этген
кюнлерин,
Олду сойгъан
миллетлени
терилерин,

Олду ойгъан
шахарланы,
эллени,
Суугъа къуйгъан
сеирлик мюклени.

Олду джауу
дуняны,
Тынчыкъ джокъду халкъгъа,
джер юсюнден
сибирмей
аны.

Джарыкъ кюн
юслеринден
къорагъан,

Фашистлени
тюрмесинден
къарагъан,

Бары анъа
джау болуб
кюрешелле,

Кюнден-кюннъе
аны ючюн
бирлешелле.

Бирлеш хар барынъ!
къалмай артха!

Уллугъа,
гитчеге,
къартха

Дери ал
саутну!

Къысха эт
ала тутхан
умутну:
Сал фронтха
къызгъанма
малынъы,
Керек болса бер
джуртунъ ючюн
джанынъы.
Урмайын тохдагъынчы
джюреги,
Тары элек болгъунчу
кёкреги,
Ур аны!
джерден,
суудан,
кёкден.
Къутхар халкъны
беш башлы
саруубекден!
Чач кир джануарны
кюркесин!
Фашист къандан
къызарт
джерни
юсюн!
Унутма сен
аны кючюн,
Ёхдем бол
джуртунъ ючюн!
Ол уаллыкъды,
ол хорланлыкъды
Сюнъюле тиреб
Гитлерге,
Сау Европа
андан
соруу
аллыкъды:
— Сенсе
джашил
тюзлени

шахарланы,
эллини.
Айт энди:
не бересе
тёлеуге?“
Джуаб табмаз
ит джануар анъа,
Боялыр
уу бети
къара къаннъа.
Тизилирле
къалмай бары
Халкъны тоноучу
джыртхычлары
Айырылмай
биргесине.
Ол кюнледе
джакъ табылмаз
кесине.
Чачылыр
фашизмни
тюрмеси,
Ишни къолгъа алыр
керти ишни иеси.
Запада
бюгюннью
мыдах кюн,
Ариулар аун,
ачар юсюн,
Тёгюлюр нюрю
Европаны
юсюне
Бары джыйылыб
къуанч этерле
Ёмюрлюк
хорламны
кючюне.

Байкъулланы Д-

АТА ДЖУРТУНЪ СЕНДЕН АНЫ ИЗЛЕЙДИ

ДЖАШЫ:

— Сау кьал, анам, мен кетеме джолума!
Ашыгъады ётгюр джюрек тёзалмай,
Учуб келед кьурч кьылычим кьолума,
Алгъыш этиб ашыр мени сёз салмай.

Майна анда кёлтюрюлюб кёкледё,
Совет кьушла аулайдыла хауаны,
Ата джуртун кьоруулагъан кюнледе,
Нёгерлери боллукъма мен аланы.

Майна анда алгъа кириб танкала
Эзедиле фашистлени башларын:
Ата джуртун сакълар ючюн анала
Алгъыш этиб иедиле джашларын.

Майна анда чыкьырдайды пулемет,
Буз джауъганча, кьуюла кьурч окълары;
Кёкню, джерни титиретед миномет.
Ётгюр кьобханд совет джуртну халкълары.

Майна анда эркин джуртлу джигитле,
Кьалмай бары нёгерд мени кесиме,
Кьолларындан кьырылад минъ-минъ итле,
Кьоркьуу келмез ёмюрюмде эсиме.

Кьазауатха барыб кирген кюнюмден —
„Ура“ деб, мен кьаллы джауну урурма,
Кьанат битер тулпар атха тьубюмде,
Фашистлени кюл маталгъа бурурма.

Сау кьал, анам, мен кетеме джолума:
Ашыгъады ётгюр джюрек тёзалмай,

Учуб келед кѳурч кѳылычым кѳолума,
Алгѳыш этиб ашыр мени сѳз салмай.

АНАСЫ:

— Айхай балам, атланчы сен джолунѳа:
Ата джуртунѳ сенден аны излейди,
Кѳылычынѳы сермеб алыб кѳолунѳа,
Шыбылача джауѳга ѳхдем кир дейди.

Тау кѳушумса, чыкѳчы миик кѳклеге:
Сууѳга кирсенѳ, балыкѳса, кир тенѳизге.
Серме джауну, кѳойма бизни чеклеге!
Ата джуртунѳ, ол борчну салат сизге.

Кѳызгѳанма сен кѳазауатда джанынѳы!
Джуртунѳ ючюн керек болса берирге,
Арт тамчысы бошалгѳынчы кѳанынѳы,
Уат джауну ахыр кюнюн кѳрюрге!

Мен да мында кесим ѳтген ишими
Сизге кѳарыу берир джолгѳа бурурма,
Тоба болсун, кѳызгѳанмайын кючюмю,
Ата джуртум айтхан кибики турурма.

Барырма мен, колхоз малны кѳошуна,
Сизге ѳтмек, сизге ѳт, джау иерме,
Бир минутум кетмез мени бошуна,
Мен сизни керти иш бла сюрме.

Хайда энди атлан балам джолунѳа!
Ата джуртунѳ сенден аны излейди,
Кѳылычынѳы сермеб алыб кѳолунѳа,
Шыбылача, джауѳга ѳхдем кир дейди.

Байкѳулланы Даут.

ДЖАУНУ ДЖЕР ТЮБЮНЕ СУГЪАРБЫЗ

Къызыл къандан джуулсун, деб къара джер,
Сау дуняда бирча къаралтыб бетин,
Къанлы фашист, халкъны джауу Гитлер
Чабды бизге тыялмай фашист дертин.

Кимге салды ол кесини ёшюнюн;
Боркъулдабмы къайнады къара къаны!
Аймыса, ол тергесин ахыр кюнюн,
Енди аны джетиб турад аджалы!

Андан башха болмаз багъа берирге,
Еркин джуртха тонъуз бурунун ургъаннъа,
Ол джетгенди къара джерде чирирге
Джокъду кечим бизге ёшюн бургъаннъа.

Кюн батханда уллу Карпат тауладан,
Кюн чыкъгъанда Камчаткагъа деричин,
Сюзгюч бла сюзгенча халкъ джауладан
Ариулагъан сыйлы джуртуну ичин.

Эки джюз, эки джюз миллион халкъла,
Къоркъмайдыла къазауатха кирирге,
„Джетди бизде этилиб тургъан антла,
Джаугъа ачы, къаты джауб берирге“.

Деген бла кёлтюрюлюб кёллери
Учунады, джюреклери тёзалмай,
Джерни башын къалтыратыб джеллери,
Нерек болса бир адамча чыгъарлай.

Урушланы джырыб ётген теренин,
Ата джуртун сакълар ючюн кюрешде,

Гокга ханслай джылтыратхан хар джерин,
Совет халкъ хорларыкъды сермешде.

Уруш бизге джанъы болуб тюбемейд,
Неда биз урушха джанъы туюлюбюз
Сталинни байрагъыны тюбюнде
Къанлы джау ну джер тюбюне сюрюрбюз.

Байкъулланы Даут.

ДЖУТУЛУР
ДЖЕРГЕ,
КЪОБАЛМАЗ ЁРГЕ

(„Таулу кызыны“ макъамы бла).

Гюрюлдеб бары,
Совет халкълары,
Къобханды къалмай, бир иннетде.
Джау ну эзерге,
Кёрге кёмерге,
Джанъыз ма олду хар джюрекде.

Кимле фронтха,
Джан салмай артха,
Толкъунча силкиниб баралла,
Кимле ичинде,
Тутхан ишинде,
Кючню джау гъа къаршчы салалла.

Ма, ол бирлешиу,
Къаршчы кюрешиу
Кюнден-кюннъе ёрлейд миикге.
Къазауат ючюн,
Аямай кючюн.
Ётгюр тебиу киред джюрекге.

Къайнайд къаныбыз,
Учад саныбыз

Къара къан тегерге джауладан,
Ехдем баралла,
Къазауатчыла.
Чал сакъаллы Кавказ тауладан.

Солуу алалмай,
Ол къутулалмай,
Совет сюнъюлени тюрюнден,
Джутулур джерге,
Къобалмаз ёрге,
Быллай эркин халкъны кюрюнден.

Гюрюлдеб бары,
Совет халкълары,
Къобханды къалмай бир иннетде,
Джауу эзерге,
Кёрге кёмерге,
Джанъыз ма олду хар джюрекде.

Байкъулланы Д.

КЪАЗАУАТЧЫ СЮЙГЕН КЪЫЗЫНА.

Эй, мени къаракъаш суйгеним,
Къутургъан ит киргенд журтха,
Сау къал энди сыйлы негерим!
Мен кетеме къазауатха.

От джанад западны хауасы,
Джер чагъылад джюн чакъгъанлай,
Къобханды Совет халкъ барысы
Фашист къан саркъад суу саркъгъанлай.

Кюреширме ахыргъа дери
Аны алгъынчы терисин,
Ачсада кир аузун бери
Джуртуму бермем элисин.

Ол сюеди бизни эмерге
Эмгенича Европаны,

Ол кѳанлы джаўду саўлай джерге
Ол эминасыд халкѳаны,

Экибизде кибик суймекни
Кѳан джыламукугѳа бурургѳа,
Кѳуанчы чыкѳмайын джюрекни
Керек болмайды турургѳа.

Сора, тебе эсе джюрегим
Солуй эсем мен хаўаны,
Бюгюн кѳалай чыдар кѳкрегим
Джерден сибирмей аланы.

Ол бетсизди, ол эминады,
Ол кѳанын эмед инсанны,
Ма, бу сыйлы кюреш барлыкѳды —
Сюнѳюге чанчынчы аны.

Итлени кѳурутуб джетербиз
Басдырыб джерге санларын,
Элибиз бла бирге этербиз
Эки кѳуанчны тойларын.

Ары дери ишибиз кѳалад,
Сѳзюбюз сѳзлей турлукѳду,
Мени бла саўлай халкѳ барад,
Бары аланы урлукѳду.

Байкѳулланы Д.

КѳЫЗ СЮЙГЕН ДЖАШЫНА.

Тутдур бери кѳурчдан кѳаты кѳолунѳу!
Саламлашыб мене кирчи атынѳа!
Ариўла сен ёмюрлюкге джолунѳу!
Бир кѳанлы да келмез кибик кѳатынѳа!

Бюгюн сени Запад излейд кесине,
Андадыла бизни джуртну деўлери,

Фашизмни чанчыу тюшед эсине,
Тохдау болмай къазылады кёрлери.

Къанлы Гитлер бизни джуртха киргенди,
Ашайды ол адам этни кемиред,
Джюрегине къанлы, кир иш синъенди.
Кенъ джуртуму къул этерге термилед.

Адам къанны бал татытхан уу Гитлер
Таурухдагъы саруубекге ушайды,
Бошуна джау тюлдю анъа саулай джер,
Адам этни къой этинлей ашайды.

Бу кюнледе джанын артха салгъанны,
Анасындан ичген сютю харамды,
Аямай тѣк кенъ тюзлеге кир къанны,
Бизни сыйлы джолларыбыз хорламды.

Эрле кирген къазауатха кирirse,
Бычагъынъы джылтыратыб джаулагъа!
Онъ къолунъу тѣрт джанына керirse
Джуртунъ ючюн къатышыб сен къауъгагъа.

Ишими мен санъа табха бурурма,
Керек болса таб ызындан кетерме,
Санъа айтхан сѣзюм бла турурма,
Джуртум ючюн джанны харам этерме.

Узаймайын келirse сен ызынъа,
Кѣкюрегинъ орденледен джылтырай,
Джигитликни айта суйген къызынъа,
Хорламны махдау назмуларын джырлай.

Тутдур бери къурчдан къаты къолунъу!
Саламлашыб мине кирчи атынъа!
Ариула сен ёмюрлюкге джолунъу!
Бир къаллы да келмез кибик къатынъа!

Байкъулланы Д. П.

ДЖАУГЪА ЁЛЮМ.

Ичиб къандан бир тоймагъан,
Адам тюрсюню чырт болмагъан,
Халкъгъа зорлугъун къоймагъан,
Уу тырнакъларын бош тутмагъан.

Эркинликни тылпыуун эзген,
Алчыланы джерге кѣмген,
Ачыу ёлюм алагъа берген,
Уу джыланлай барын эмген.

Харам гыбыты кѣбюб къандан,
Тоймайын чырт бир тоноудан,
Джашауу сыйырыб кѣб инсандан,
Бермей мадар чыгъаргъа аудан.

Кир къолун узатыб хар джерге,
Къан тѣгюлюб, келе белге,
Талай халкъла урулуб кѣрге,
Кечим болмай андан ёнъе.

Джарыкъ кюнню кючлеб тузакъ,
Кѣбню теблеб фашист туякъ,
Талай уалыб, сахар, къабакъ
Джутуб ичине бѣрю тамакъ.

Тутмай керти, джанъыз сѣзюн,
Кенъе къаратыб эки кѣзюн,
Джарлылагъа салмай ол тѣзюм
Аланы барына келтириб ёлюм.

Джыяргъа къолуна ол байлыкъны
Халкъгъа берирге джалынчакъ ыйлыкъны,
Теджеб алагъа джашау тарлыкъны,
Теблеб бютеу сабан, джайлыкъны.

Ма, иши бандит Гитлерни,
Ашдан тоймагъан мурдар итни
Адам сойгъан джануар киикни
Кесине излеген дуня бийликни.

Кёбюб гыбыты сёнъалмай аны,
Уюргъа джетиб, джюрюмей къаны,
Тамагъына тыгъылыб чыгъаргъа джаны,
Кёлюне джетмей теблегени бары.

Ачыулу мурдар зарланыб бизге,
Батаргъа белине дери мюлкге,
Хорларгъа умутлаб элтмей кёбге
Атханды мыллыгын бизни джерге.

Болмады ол, энтда болмаз!
Ач бёрюню кир иннети толмаз,
Насыблы джуртдан эли джер алмаз;
Чачылыр букъулай, дуняда къалмаз.

Къобханды халкъым ата къазауатха,
Уллу, гитче къалмай, алгъа!
Чыкыгъанды бары насыб джолгъа,
Бандит уяны тюк-тюк чачаргъа.

Алгъады талпыу, бизникиди хорлам
Таушлу чыгъады кючлю макъам,
Ёдемлик кючлеб къайнайд хар адам
Урады джау ну бизде хар атлам.

Джау кючлюдю эмда къатыды,
Бетсизди, ол ачыды,
Алай'а билебиз ол уатыллыкъды
Совет джерден узакъ атыллыкъды.

Бютеу кючню тушманны уатыугъа!
Бютеу къарыу ну барын фронтха!
Къызыл Аскерге болушуугъа
Тобну, окъну ачысын джау гъа!

Сталин ючюн, джурт ючюн алгъа!
Ёлюм, ёлюм ит джануаргъа!
Кёмюлсюн джерге, мыллыкчы къаргъа!
Кёрмей джарыкъны тыйылыб таргъа!

А. Керим Байкъулланы.

БАНДИТ УЯ ЧАЧЫЛЫР.

Чачханд фашизм букъуну бизге
Бокъларгъа умутлаб сюзюлген сууну,
Сынайды боранны унутмазча ёмюрге,
Ачысын, элиясын кюйдюрген ууну.

Къозгъалгъанды улуу къарыулу халкъым,
Къобханды ол ёхдем урушха,
Толтурады джигит ёмюрлюк антын,
Чыкыгъанды бары къалмай артха.

Уралла джюрекле, учунуб алгъа,
Сакълайды халкъым насыбын, эркинлигин,
Къанат битгенди джашха, къартха
Бермез ючюн итге эли джерин.

Бу къазауатда табар къанлы джыйын
Кесине къарангы тар къабыр,
Ол кёмюлюр джерге кечимсиз кыйын
Ёмюрлюк ие бир-бирин таныр.

Болмаз унутуб тушманны ишин
Не лагъымны да ол этеригин,
Болмаз унутуб аны къанлы кючюн
Заранчыларын бизге иеригин.

Уу джыланланы эзедиз биз,
Миик кёкде, тенъизде, джерде да
Сакълыкъ, сакълыкъ, керекди сакълыкъ,
Хар джерде, хар иште, керекди сакълыкъ.

Фронт тыл да бирди бизде
Ол хорланмазлыкъ кючлей къалады,
Джаныз бюртюк къалмай джыйылсын тюзде
Ма ол да джаугъа ёлюм болады.

Джуукъдады кёзюу — чыгъары кюнню
Джарыгъын тегюб Европагъа саулай,
Къурутуб тамырын ач бёрюню,
Джерни юсю джанъыдан джылтырай.

Джуукъдады кёзюу юзюллюгю бугъоуну,
Джюрюмей тохдары харам къанны,
Кёмюллюгю джерге дуня джауну
Джашаугъа къайтыры кёб инсанны.

Джуукъдады ёхдем хорламыбыз бизни,
Чачыллыгы ит фашист уяны,
Тиери кюнню жарытыб джерни,
Джолуна салынныгы бютеу дуняны.

А. Керим Байкүүланы.

ЭЗЕРБИЗ ДЖАУНУ – ЭЗЕРБИЗ.

Ач джаллыла, кутургъан итле,
Къара кючлерин юрюб бизге,
Кёб халкъланы теблеген бандитле
Кирирге умутлаб совет джерге.

От джанады кюн батханда
Бизни чекде гюрюлдейле тобла,
Джюзелле къушча танкла анда
Чыкырмайдыла къурч пулеметла.

Бир акъыл тутханд журтуму халкъын
Бирикгенди ол бир джумудурукъга,
Талпыйды бары толтурургъа антын
Фронтха, фронтха! деб, уруб алгъа.

Джарыкъгъады аллыбыз, тюзлюкдю ишибиз
Урайыкъ джауну салмай кечим,
Биз эки джюз миллион юйдегибиз
— Ма фашистлеге буду ёлюм.

Кёрюнмейд кёк, толуб къушладан
Джигитле элтелле деу моторланы,
Тюзле, тикле толгъанд танкладан
Эзелле ала уу джыланланы.

Къобайыкъ биз ата къазауатха
Зынъырдасын ёхдем журтуму джыры,
Урайыкъ итлени турмай артха
Къурурча дунядан фашизмни сыры.

Кюн батханнъа айланыбды халкъым,
Баралла кызыу, толуб эшелонла.
Ашыгъалла, ашыгъалла, бютеу ары
Эзерге джауну бирикген къолла.

Тебелле джюрекле, айланыб фронтха
Къолла кючлю туталла шокну,
Уралла джауну кёмюб джерге
Джокъду тыяр кюч бизни отну.

Ёхдем къарайбыз биз тамблагъа
Гюрюлдесин бизде кючлю макъам,
Тёзюм джокъду, учуналла алгъа
Эркиши, тиширыу—хар адам.

Хорлам бизникиди алдан-алгъа,
Сталин, Сталин, бизни элтеди,
Окъну, бычакъны, сюнъюню джаугъа
Хорламны байрагъын бизге береди.

А. К. Байкъулланы.

ДЖУРТ ЧАКЪЫРАДЫ.

Эй, турчу тенъим
Халал джёнъерим,
Тур, тебре биз чыгъайыкъ джолгъа,
Джурт чакъырады,
Сталин айтады
Къанлы джауну ёхдем уатыргъа.

Тебречи алан
Фронтха атлан,
Кенъ джуртну сакъларгъа чыгъайыкъ!
Ал саутуну,
Джандыр отуну,
Джауну Хасандача урайыкъ!

Чыкъ сенда алгъа,
Къалма чырт артха,

Уу джыланны эзиб атайыкъ!
Къутургъан итни,
Бандит киикни
Джерде исин къоймай бутайыкъ!

Бизни теблерге,
Джашау бермезге,
Ма, былайды джау ну мураты,
Мюлкге батаргъа,
Кёбюб джашаргъа
Созулуб кенънъе кир къанаты.

Огъай, ол болмаз!
Бир джукъ алалмаз!
Къобханды эркин халкъ кюрешге,
Учунад алгъа
Бары фронтха,
Артыкъ джюрюш салынад ишге.

Ма ол чачылыр
Узакъ атылыр,
Джер юсюнде къалмаз букъусу,
Ол учхун болур
Халек урулур
Топракъ болур чирик ункусу

Эркинлик ючюн
Кенъ насыб ючюн,
Ма, кюреши мени халкъымы,
Эсимде тутуб,
Къоймам унутуб,
Мен джуртума этген антымы.

Эй, турчу тенъим
Халал джёнъерим,
Тур тебре биз чыгъайыкъ джолгъа!
Джурт чакъырады,
Сталин айтады
Къанлы джау ну ёхдем уатыргъа!

А. Керим Байкъулланы.

ТЮЗЛЮК ИЩДИ ХОРЛАРЫКЪ.

Тенъиз къобханча къобханды джуртубуз:
„Бу терсликге болмасын—деб-бир тѣзюм“.
Бизни элтеди партиябыз деуѣюбюз.
Энди келир ачы фашистлеге ёлюм.

Октябрны отундан ётген байрагъыбыз
Хазырда бизни хар заманда да джакъларгъа
Бир юйдегиден болгъан халкъларыбыз
Бир адамча хазырда джуртну сакъларгъа

Джумдурукъла кысылалла кеслери,
Джерленедиле шокла джауѣгъа къаршчы,
Орун джокъду джер башында итлеге
Учхун болуб къорарыкъды барысы!

Совет халкъны бу толкъунун ким тыяр?
Къайсы джауѣду андан хорлам сыйырлыкъ?
Тюзлюкню иши хар ёмюрде да хорлар,
Тюзлюкню ишид таймаздан алгъа барлыкъ!

Х. Байрамукъланы.

ФРОНТДАГЪЫ ТЕНЪИМЕ.

Письмонъу алдым тенъим, эртденли
Учундурду мени,
Эляча уруб фашист итлени
Сакълайма келиринъи.

Татлы къуанчдан джюрек тынч болуб,
Чыгъарма аллынъа,
Толу ёшюнюм рахат солуб
Сорурма хапарла.

Ехдем ишлеринъ тауланы джырыб
Етсюнле джюрекге,

Джити кылычынъ джаулары сылыб
Къаласын тѣбеле.

Джюрекле дженъил бир болур ючюн
Сеннѣ аманатым:
Итледен бош эт ата джуртну юсюн
Къурут тамырларын.

Менда урушчума, кюрешди джолум,
Олду меннѣ сыйлы ат,
Урушчу тенъим, джашау нѣгерим
Фашистлени уат!

Халимат Байрамукъланы.

ТАУЛУ БАТЫР

Эртеннѣи аяз джерни чачын тарайд
Дуня чырагъыда башладан къарайд;

Алтын кирпичлерин ол джерге ииб,
Хар ѳзеннѣ, къулакъгъа бирча тииб.

Алтын кюн келиб туура шкок атымгъа,
Къагъыт берилди Таулу Батыргъа:

„Джарауланнъан, бишген класс кюрешде махдаулу,
Къызыл аскерге тебре сен ѳткюр таулу!

Узун таракъ-таракъ мычхы тишли,
Тюрлю-тюрлю ариу чыммакъ-акъ шилли

Акъ чырпа бѳрклю айбат джитиледен,
Джурт сакъларгъа барама, ач итледен.

Къурчдан иилген сафха баргъан таулума,
Мен халкъланы джауу бла терен даулума.

Джик-джилигиме дери, ол дауум ётюб
Джуртум ючюн урушха тебрeдим кетиб.

Элим-джаным, кёзюм, джууугъум, тенъим
Сизге борчум аманатым баш талпыуум:

Талчыкъмай, талмай сиз кириб иш урушха
Хар бир затны буругъуз къазауат джумушха!

Кёк бла джерни арасы хар бир джерде,
Кёкча джашнаб, чартлаб, тауда эм тюзде,

Тенъизледен, кёкледен баш билим бла
Биз ишчи-элли бирлик къурчдан кюч бла.

Сууну-джерни безгекденча къалтырата,
Мииклени къоргъашынча эрите.

Аяусуз, кечимсиз уруб аджаллы джауну
Алыгъыз инам: тенъ этербиз тюзню тауну

— Хайда кетеме джолума ал анам!
— Тынчыкъ, саулукъ-эсенлик бла къал анам.

— Ашхы джолгъа-игилик бла бар ал балам!
Джанымдан эсе бек суйген бал балам!

Аджиланы Тохдар.

БАТЫРЛАНЫ ЁЛЮМЮ

Джашыртын бугъа келиб немец итле,
Эслетмеин төртюбюзню алдыла,
Аладан хапар алыргъа мурат этиб,
Мурдар итле джер юйге салдыла.
Къан аузлу, немча абчар бёрю кибики,
Төрт батырдан соруу алыргъа сюеди,
Сыртларындан немча сюнъюлени тиреб,
Сёз айтмагъан батырланы туюеди.
Темир кибики къатыб тургъан, Сергеевни
Билеклерин буруб-буруб юзеди.
Ата журтдан джаугъа джарар сёз бермей,
Къурчдан къуюлгъан кибики, ол тёзеди.
Адам къандан тоймагъан джануарла.
Хайыр боллукъ бир сёз эштмей къалдыла.
Джюреклери джарылыб, мурдарланы,
Ол тулпарны эки кёзюн алдыла.
Аны ызындан Тимофеев джолдашны
Сёз эштмеин бёрюлеча ашалла
Эки тулпарны, эки джигитни итле
Джашаулары алай бла бошалла.
Хыйлалыкъгъа усда болгъан фашистле,
Соруулары бир кесекге тыйдыла.
Арта къалгъан акисин мурдар итле,
Элтиб быягъы джер юйге джыйдыла.
Джигит комсомолчуланы кёб тутмай,
Сюедила абчарны аллына;
Фашист бёрю эски дертни унутмай,
Уу къамчисин къаты тутуб кир къолуна.
— Кимди сизде сёз айтырыкъ, чыкъ-деди,
Аскерлени, тобну, окъну санындан,
Айтхан бизге ариу кёрюннюк эди,
Кимди сизде умут этген джанындан?
— Мен айтайым санъа аланы барысын,
Чыкъды Волох, къоркъуу келмей эсине,
Джуукъ келиб, джумдуругъун къаты къысыб,
Кючлю урду немец итни джелкесине.
Темир къолла богъурдагъын буудула,

Фашист итни кесек-кесек этерге,
Мурдар итле чабыб, Волохну урдула,
Башларындан совет кѳушла джетерге.
Совет кѳушла бѳрю уяны кѳргенлей,
Башларындан ачы ёлюм чачдыла;
Ит фашистле тѳртюнчюню унутуб,
Терек ташалагѳа кѳачдыла.
Ура кириб, фашистлени уясын,
Совет летчик кѳара кѳмюр этгенди,
Васильев да бѳрюледен кѳутулуб,
Кѳызыл аскерлеге чабыб джетгенди.
Совет халкѳны батыр уланлары сиз,
Ачы ёлюмню тулпарлача кѳрдюгюз,
Ата джуртда атыгѳыз унутулмаз, —
Джаныгѳызны аны ючюн бердигиз.
Сизни атыгѳыз кѳб джюрекни джандырыб,
Кѳаныгѳызны фашистледен алырбыз;
Мурдарлагѳа кѳлюбюзню кѳандырыб,
Сизге кѳурчдан памятникле салырбыз.

А. Блимгѳотланы.

ГАСТЕЛО ДЖИГИТГЕ

Совет джуртну илячини Гастело:
Ётгюр ишни кѳгюзгенди дунягѳа,
Джурту ючюн керек кюнде джан аямай,
Ие болуб булутлагѳа — хаѳагѳа.

Миик кѳкню кѳалтыратад мотору
Машинасы бомбаладан толубду,
От ачады фашистлеге — джаѳлагѳа,
Ётген кѳасты хар заманда толубду.

Атылады аны элтген кѳурч джюгю,
Фашистлени джандырады юслерин,
Джаныѳарлагѳа ёхдемлениб кѳоркѳуѳсуз,
Уатады адам, саут кючлерин.

Анъа кършчы атылыннъан тобланы
Бири тийиб джандыргъанды бензинин,
Аллайла уа къркътмайд совет кършланы,
Эскерди ол джана тургъан илячинин.

Къртулургъа джокъ эди бир мадары,
Пленнъе уа тюрмезлигед сау туруб,
Джашаууну арт сагъаты джетгенде
Тегерекге кърарайды ол бурулуб.

Джана тургъан машинасын бурады
Туура мараб база болгъан бир джерни,
Кек чартлагъанча чыгъыб атылыула,
Учхун этди талай джюзлю аскерни.

Алай ёлдю баш капитан Гастело
Уллу къроранч салыу бла фашистлеге,
Аны деу санларыны хар джик-джиги
Бирер бомба болуб тийди итлеге.

Даут Байкърулланы.

ЮЧ ЁХДЕМГЕ.

Фашист итле бизге чабхан бир кюнде,
Джигитледен айырылыб ючеулен,
Къраллыланы ойната кърурч сюньюде,
Джау ичине узакъ кириб, бек терен

Кърарасала терт джанлары фашистле,
Къруршаланыб бла анда туралла,
Алгъасамай кърарадыла джигитле,
Ала джолну башха джары буралла.

Фашистлеге тюрмез ючюн пленнъе
Таукел элле не ишнида этерге,

Чегет ичин энедиле ёзеннге
Джол излейле ызларына кетерге.

Майна, майна бир таушла чыгъалла
Немча тилде эшитилед сёзлери,
Бу ёхдемле таша джерде бугъалла
Тёрт джанына джити къарай кёзлери.

Кёрюндю бир-эки шатыр ташада,
Къызыу-къызыу чертедиле планла,
Юч ёхдемни бири туруб айтады:
„Джаллаб кетиу болмазлыкъды, аланла.

Полковникле, офицерле, ач итле
Этедиле бизге къаршчы ишлерин
Майна анда джыйылыбды фашистле
Биз аланы агъызайыкъ тишлерин!

Эрлай чабыб атакагъа киреик,
Кёбден кърккъуб джанны артха салмайыкъ!
„Сауъгагъа“ деб гранатла атайыкъ,
Кетмейик биз бир талайын алмайын“!

Ючюсю да разы болуб тебиниб
„Ура“ деген тауш бла кирдиле,
Джау штабны тюз юсюне керилиб,
Бомбаланы къызыу-къызыу бердиле.

Бир полковник, эки къанлы офицер
Сагал болуб дукгулланыб къаддыла,
Харам къандан къыб-къызыл боялыб джер,
Къалгъанлары къачар акъыл алдыла.

Бу джигитле ёхдемликге алланыб,
Фашистлени штабына синъдиле,
Керек затны кърыймай барысын алыб,
Автомобиль хазыр эди миндиле.

Кёб къарамдан атылышыб кетдиле,
Полковникни машинасын къыздырыб,
Мычымайын частларына джетдиле,
Джау аскерни орталарын кенъ джырыб.

Байкъулланы Даут.

ЁХДЕМЛЕНИ ЁЛЮМЛЕРИ.

Джигитледен,
ёхдемледен,
бизни ёткюр
аскерледен,
Бир бёлеги
ие болуб
бетджанъа,
Фашистлени,
кьутургъан итлени
Бояй элле кьаннъа.
Кир джаныуарла
ииб эслерин,
Аямай
саутларын,
кеслерин,
Къызыл деулени
къысдар ючюн
алайдан,
Салгъан элле кючню
келгенича кьолдан.
Керек болду
былагъа,
Джанъы бетджан
тутаргъа;
Алгъын кибики
андан да
ач итлени
бутаргъа.
Экеулен керегед
анда,
Туругъа
эски
бетджанда,
Темир джанъур
джаудургъанлай,
Негерлени кетгенин
билдирмей,

Фашистлени
тохдаусуз
кыыргъанлай.

Мышаков,
Шаламбаридзе
деген ёхдемге

Джетишген кюн
Джанларын
артха салмай
деуле:

„Биз кыалайыкъ
джаугъа кыаршчы
турайыкъ,

Кыаныбызны
арт тамчысы
тамгынчы,

Ётгюр джюрек
урмай тохдагынчы,

Джаугъа
отну
ачайыкъ,

Адам этге
джутланы,

Учхун этеик
чачайыкъ,

Сталин ючюн—
тюзлюк ючюн

Киши салмаз
джанын артха,

Биз кыурман болайыкъ
бюгюн,

Бизни ёсдюрген
джуртха.

Бизден акыгъан
тюзлюк кыан

Шыбыла болур
итлеге,

Окыгла тешген санларыбыз
кечилмез фашистлеге.

Сиз барыгъыз!
джангы бетджан
алыгъыз!
Хайда ахшы
джолгъа!
сау
эсен
къалыгъыз!“

Къызыл командир
къуанчланыб
ётгюрлени
сёзлерине,
„Ата джуртну
къоркъуусуз джашлары
машалла деб
къарады
кёзлерине.

Берди алагъа
пулемет
керекли чакълы
патронун,

Бу джигитле
сермейдиле джауну

Ачыб пулеметну отун,

Эки джигит
кёб джюзлени,

Эсирген фашистлени,
къутургъан итлени
къыралла—къыралла!
чалкъы
бла

чалгъанча.

Къалау болуб тюшедиле
ёлюкле

Адам къол бла
салгъанча.

Окъла келиб
тешседеда
деу санларын,

Къаты тутханд кылкыярын кьолуна,
Барады ол манъылайдан тер агъа.

Майна-майна юч „гугукну“ кьргенди
Терек башдан кьарайдыла „джашыртын“,
А-х-а юч „киигим“ хазырды дегенди,
Толтурады бу ётгюр этген антын.

Таб джерни мараб ол джити кьарайды
Ашыкъмайын ариу халда ышанлай,
Ол сагъатдан эки фашист кьорайды
Терек башдан тюшедиле туз тулукълай.

Ючюнчюсю сермеширге келеди
Къансыз бетин муну таба бургъанлай,
Бу ючюнчю фашистни да тигилтеди
Шкогуну арты бла ургъанлай.

Ол сагъатдан атылгъанды автомат,
Масленниковгъа темир бузла джаугъанды,
Джуабха деб Масленников ачмай от
Кесин ёлген кибик этиб аугъанды.

Фашист тоноугъа келед адетича,
Чабыб келиб хурджунларын кьармагъанд
„Совет адам алайды фашист уугъа“
Дегендида Масленников буугъанд.

Байкъулланы Д. П.

АНТ!

Джурек бюгюн башха тюрю урады
Кьолум бюгюн къаты кысханд шкокну,
Къызыл джулдуз картусумда джанады
Бюгюн антын этгенеме совет урушчуну.
Берилмейди бу ат бизге бошуна
Аны сыйы махдаулуду, миикди,
Аны алгъан хар урушчу керек болса,
Джурту ючюн ёлум отха кирликди.

Ант этеме совет кърал, мен аллынъда
Ант этеме Сталин атам санъа
Фашизмни ахыр кюнюн этгинчи
Кюреширикме. Къркбуу келмез манъа.

Х. Байрамукъланы.

РОДИНА ЗОВЕТ

Глушь, леса, луга и косогоры,
Да ветряк дощатый на юру.
В тишине непаханных просторов
Средь степей росла родная Русь.
И когда открыли люди клады
В водах и полях своей земли
С дальних стран невиданные гады
В чешуе железной приползли.
Но ни рев, ни пламя ртов змеиных
Не согнули прадедов моих.
Шли они с оглоблями в былины,
В смертные неравные бои.

И чудовищ подо льдом топили
Не за княжьи имя и дела,
Потому что родину любили,
Потому что родина звала.

Шопот влазил в царские палаты
И под тенью грамот и корон
В заговорах взвешивалась плата
За людей, за землю и за трон.
И вельможи с родом и без рода
Открывали ворогам пути,
Но вставала силища народа
Та, что ни купить и не обойти.
Русский пахарь поздно или рано
Бил того, кто бить его хотел.

Каждый был Сусаниным Иваном,
Каждый сердце Минина имел.

Чужеземцев на двое рубили
Не по знаку царского жезла,
Потому что родину любили,
Потому что родина звала.

И куда б судьба народа злая
Не кидала лучших сыновей,
Были все верны родному краю
Чести славной родины своей.
И когда к ногам Наполеона
Чуть не мир сложил покорно меч,
Русь свою (не русскую корону!)
Мужики сумели уберечь.

И в штыки с Кутузовым ходили
Не за честь двуглавого орла,
Потому что родину любили,
Потому что родина звала.

К нам опять из тьмы веков кровавых
Мрачный сброд с оружием пришел
И теперь ревущую ораву
Мы сотрем навечно, в порошок!
Наш боец кричит сегодня деду:
— Дрался ты за родину, за Русь
— Я за счастье, за жизнь, за землю эту,
— За народ, за Сталина дерусь!
— За детей, за жен, за радость нашу,
— За святую правду на земле,
— За любовь, за мир колхозных пашен,
— За звезду, горящую в Кремле!

Мы врагов рубили и порубим
Ни один костей не соберет,
Потому что родину мы любим,
Потому что родина зовет!

Вл. Дюков.

МЫ ПОМНИМ ВСЕ

Знаем кто
    пошел на нас войной
Их следы
    видны по всей Европе:
Легионы варваров давно
Все народы
    в море крови топят.
Гитлер — зверь
    и псов его орда
Превратили страны
    в тюрем зданья,
Это он
    когтями разодрал
Жизнь героев
    солнечной Испании.
Это он крадется
    в мраке стен,
В улицах
    коричневых от крови,
Где на каждой каменной плите
Мать увидит
    смерти след сыновьей.
Слышим мы
    истощный крик детей,
Сколько их
    в пожарах истлеет,
Сколько тысяч
    бедных матерей
Их своим дыханьем не согреет!?
Сколько бродит
    меж холмов могил
Серых от нужды
    и горя сирот,
Сколько юных
    жизней погубил
Кровопийца-Гитлер
    новый Ирод!?
Помним мы
    и девушек в дыму,

С вырезанной
    варварами грудью
И подвалов
    плесневую муть,
Где хрипят
    изломанные люди.
Помним все.
    Все черные дела,
Страшен гнев
    советского народа,
Грозный меч
    отчизна подняла,
На горилл
    коричневой породы.
Каждый,
    кто ушел вчера на бой
Пламенного
    Данко не слабее,
Сердце вынет
    из груди своей любовью,
Чтоб огнем
    поджечь глаза злодеям.
Не в первой
    на наш стальной кордон
Налетают
    тучи мрачных сборищ,
И опять
    услышал враг звон
Ледовых
    карающих побоищ.
Бой кипит.
    Исход его один:
В прах разбиты
    будут волчьи орды —
Встал до звезд
    могучий исполин,
Миллионы
    витязей народных!

Вл. Дюков.

НОВАЯ ПАРТИЗАНСКАЯ.

(На мотив: „По долинам и по взгорьям“).

Над страной нависли тучи
Подлый враг пошел войной
И в ответ народ могучий
Поднимается на бой.

Нас призвал любимый Сталин
Бить фашистские полки,
Снова грозно заблистали
Партизанские штыки.

Мнут врагов на фронте танки
И горит фашистский тыл
От ударов партизанских
В пух и прах летят мосты.

Загораются обозы,
Взрывы склады потрошат,
Никакие вражьи грозы
Партизан не устрашат.

Ни зерна пшеницы нашей
Ни увидит жадный сброд,
А землей колхозных пашен
Мы набьем бандитам рот.

Мы пройдем по всем дорогам
Мы взорвем их все пути,
Чтоб могли фашистов ноги
Только к смерти путь найти.

Собирайтесь все в отряды,
В бой за счастье, за народ,
Разобьем фашистских гадов
И закончим свой поход!

Вл. Дюков.

БАШЛАРЫ.

	бет.
1 Ур джау ну джерден, суудап, кёкден	3
2. Ата джуртунъ сенден аны излеиди	9
3. Джау ну джер тюбуне сугъарбыз	11
4. Джутулур джерге, кьобалмаз ёрге	12
5. Къазауатчы сыйген кызына	13
6. Кыз сыйген джашына	14
7. Джаугъа ёлюм	16
8. Бандит уя чачылыр	18
9. Эзербиз джау ну—эзербиз	19
10. Джурт чакъырады	20
11. Тюзлюк ишди харларыкъ	22
12. Фронтагъы тенъиме	—
13. Таулу батыр	23
14. Батырланы ёлюмю	25
15. Гастело джигитге	26
16. Юч ёхдемге	27
17. Ёхдемлени ёлюмлери	29
18. „Гугукълагъа“ уучу	32
19. Ант!	33
20. Родина зовет	34
21. Мы помним все	36
22. Новая партизанская	38

Ответредактор Тохчуков Х.
Ответкорректор Чомаева М.

Сдано в набор 2/IX—1941 г. Подписано к печати 11/IX—
1941 г. Тираж 3060. Формат бумаги 102 x 112 ¹/₆₄. Учет.-издат.
листов 1³/₄. 2¹/₂ печ. листа. Заказ 2332. ВН 1179

г. Микояншахар, Гостипография, пр. Орджоникидзе, 3.

6к.

Бағасы 60 кав.